

● شەتەلدىڭ اىگىلى ادهبىي تۋىندىلارنىان تاڭدا مالىلار ●

قىزىل جانە قارا

ستەندال (فرانسىيا)

شىنجاڭ اسەمونەر- فوتوسۋرەت باسپاسى

شەتەلدىڭ ايگىلى ادەبىي تۋىندىلارنىڭ
تاخدا ماللار

قىزىل جانە قارا

ستەندال (فرانسيا)

حانزۇشادان اۋدارغان : نۇرلان ۋازىمقان ۇلى

شىنجاڭ اسەمونەر - فوتوسۋرەت باسپاسى

图书在版编目(CIP)数据

红与黑：哈萨克文 / (法) 司汤达 (Stendhal) 著；
努尔兰译. — 乌鲁木齐：新疆美术摄影出版社，2009.6
(中外文学作品赏析)
ISBN 978-7-5469-0050-6

I. 红… II. ①司…②努… III. 长篇小说—法国—近代—
缩写本—哈萨克语 (中国少数民族语言) IV. I565.44

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2009) 第 106724 号

بۇل كىتاب جۇڭگو جاسوسپىرىمدەر باسپاسىنىڭ 2000 - يىلى جەلتوقسان ئېيىنىڭ باسپاسى
ئېيىنىڭ باسپاسىنىڭ ساي ئۆزلىرىنىڭ باسپاسى.

جاۋاپتى رەداكتور: قاھار ئىسلامجان

مۇقاباسىن جويالاعان: ازات بولات ۇلى
ەر جان تىلە ۇلى

جاۋاپتى كوررەكتور: گۈلى
قاھار ئىسلامجان ۇلى
بەكىتكەن:

شەتەللىك ايگىلى ادەبىي ئۆسنىلەرنىڭ ئاڭدامالار

قىزىل جانە قارا

شىنجاڭ ئىسەمۇنەر - فوتو سۈرەت باسپاسى باستىردى

شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۈكەنى تاراتتى

شىنجاڭ شىنخۇا باسپا زاتىدىن بەت جاسالدى

شىنجاڭ شىنخۇا باسپا شەككى سەرىكىتىگە باستىردى

2009 - يىلى ئاممىز، 1 - باسپاسى 2009 - يىلى ئاممىز، 1 - باسپاسى

فورماتى: 787×970 1/32 باسپا ئاباغى: 6.125

ISBN978-7-5469-0050-6

باغاسى: 7.50 يۋان

本书根据中国少年儿童出版社2000年12月第1版第1次
印刷版本翻译出版。

责任编辑:卡哈尔·伊斯拉木江

责任校对:古丽

阿扎提·巴拉提
美术编辑:叶尔江·铁流

审 定:卡哈尔·伊斯拉木江

世界经典文学作品赏析

红与黑 (哈萨克文)

努尔兰 译

新疆美术摄影出版社出版

新疆新华书店发行

新疆新华印刷厂制版

新疆新博文印刷有限公司印刷

2009年8月第1版 2009年8月第1次印刷

开本: 787×970毫米 1/32 印张: 6.125

ISBN 978-7-5469-0050-6

定价: 7.50元

رەداكسىيادان

ەرتەدەگى ۇلاعاتتى ادامدار : ادام بالاسى ومىرىندە
ءجۈز مىڭ شاقىرىمداپ جول ءجۈرىپ ، ون مىڭ دانالاپ
كىتاپ وقۇ كەرەك دەگەندى اۋىز جاپپاي دارىپتەپ كەلگەن
ەكەن . بۇل نەنى ۇعىندىرادى ؟ بىز شە بۇل ادامداردىڭ
ۇزاق سالقار ءومىر ساپارىندا تار جول ، تايىاق كەشۈلەر
كەشە ءجۈرىپ ، نە ءبىر قىيىندىقتى باستان كەشۋىن ، بىر-
لىمىدىك قابىلەتنى ءوسىرۋ جولىندا كوپتەپ كىتاپ وقۇن
مەڭزەسە كەرەك .

قازىرگى مىناۋ دامىعان قوعامدا ءجۈز مىڭ شاقىرىم-
داپ جول ءجۈرۋ وتە وڭاي شارۋاغا اينالدى . ويتكەنى ،
قاتىناس قاي - قاي جاعىنان دا قولايلى بولدى . ەل ءشەن
ارالاعاندى بىلاي قويىغاندا ، شەتەلدەرگە شەۋدا كۈندەلىك
قالىپتى ءستىڭ بىرىنە اينالدى .

ال ءبىر ادامنىڭ ومىرىندە ون مىڭداپ كىتاپ وقۇ
مۇمكىن بە ؟ مۇمكىن دەگەن كۈننىڭ وزىندە دە بۇل وڭايغا
سوعاتىن شارۋا ەمەس . ءبىز قانشاما كۈش ۇزدىكتىرىپ
كوپ كىتاپ وقىساق تا ، كۈن سايىن بىمكتەپ وتىرعان
«كىتاپ تاۋىنىڭ» ءبىر قوينىۋىن دا ءومىرى ارالاپ بىتىرە

المايمز ؛ كۈن سايىن تەرەڭدەپ وتىرعان «كىتاپ تەڭىز» نىڭ «ارعى تەرەڭ شۇڭەتنە دە ءبىر ءومىر بويلاي الماي-مىز . ويتكەنى ، ءار كۈنى دەرىلىك قىرۋار كىتاپ باسپادان شىعادى ، سونىمەن «كىتاپ تاۋى» بىيىكتەپ ، «كىتاپ تە-ڭىزى» تەرەڭدەي بەرەدى . كىتاپ اتاۋلىنىڭ ءبارىن وقى-عاندى قويىپ ، بارشا كىتاپنىڭ تاقىرىبىن وقىپ ءيتىرۋ-دىڭ وزىنە دە ءبىر ادامنىڭ قۇمىرى جەتپەيدى . ەندەشە ، بالتانىڭ سابىنداي قىسقا عۇمىردا كورىنگەن كىتاپنىڭ ءبارىن وقى بەرمەي ، سونىڭ شىندەگى تاڭداۋلى ءارى باعالى كىتاپتى قالاي تاڭداپ ، سۈرىپتاپ وقۇ كەرەك دە-گەن ماسەلەگە ءبىزدىڭ بەرەر جاۋابىمىز مىناۋ : بىرىنشە-دەن ، كىتاپتى قاچەتكە قاراي تاڭداپ وقىرلىق بىلىمگە كەنەلۋ كەرەك . وسى نەگىزدە كىتاپتى سۈرىپتاپ ءارى كوپتەپ وقۇعا قول جەتكىزۋ ءتيىس . ەكىنشىدەن ، وقىعان سول كىتاپتان ءوزىنىڭ ءومىر امالياتىنا ۇيلەسەتىن ءنار الا ءبىلۋ ءارى ونى قولدانا ءبىلۋ كەرەك .

از ۋاقىتتا كوپ كىتاپ وقۇداي وسى ماقساتقا جەتۋ ءۇشىن ءبىز «شەتەلدىڭ ايگىلى ادەبىي تۈنىدىلارنىن تاڭدا-ماللاردان» 40 روماندى بىرىكتەپ ءارى ونى ئىشامداپ سىزدەرگە اۋدارما نەگىزىندە ۇسىنىپ وتىرمىز . مۇندا ءار كىتاپ اۋتوردىڭ قىسقاشا تارىخىنان ، ءتول شىعارمانىڭ قىسقارتىلعان نۇسقاسىنان ، سونداي - اق شىعارماغا (ءتۈپ

نۇسقاغا) تالداۋدان قۇرام تاپقان ، ونىڭ كەيىرى كلاسسىك
ۈزدىك شىعارما دا ، كەيىرى دارا ەرەكشەلىككە يە ايگىلى
تۇنىدى . ال كەيىرى سول اۆتوردىڭ شىعارمالارى ئىنىدە .
گى سۇبەلى دە ۋاكىلىدىك سىپاتتى تۇنىدى .

سز مەيلى قاي بىرىن وقماڭىز ، دۇنيەگە ايگىلى
جازۇشى ومىرىمەن ، شىعارماسىنىڭ جالىپى تارىخى ارتقى
كورىنىسىمەن ، سونداي - اق شىعارمانىڭ وزىمەن تانىسا .
سىز ، سول ارقىلى كوز اياڭىزدى كەڭىتىپ ، ادەبىي ورە -
ڭىزدى ءوسىرىپ ، بىلىمدىك جاققان تىڭ بەلەسكە كوتەردە -
لەسىزدە ، بىرىن وقىپ بولعان شامادا ءوزىڭىزدى اۋەلگە -
دەن وزگەشە بىر ادامعا اينالغانداي سەزىمگە كەنەلەسىز .
بىز وسى جۇيەلى كىتاپتاردى شىعارۋدا ونىڭ اۋەلگى
مازمۇن ەرەكشەلىگىنەن اۋا جايىلماۋدى ، ءتۈپ نۇسقاسى -
نىڭ تولىق مازمۇنىن ساقتاۋدى ءارى ونىڭ اۋەلگى كور -
كەمدىك قۇنىن جويماۋدى نەگىز ەتتىك . وسى جولدا ەل -
مىزدەگى ايگىلى مامانداردى ۇسىنىس ەتىپ ، بەينە يىنەمەن
قۇدىق قازعانداي كىتاپتى بارىنشا نىقشامداپ ، وعان ادەبىي
مازمۇن جانە كوركەمدىك باعىشتاۋعا بارىنشا كۇش سال -
دىق . وسى بىر ماشاحاتتى شارۋانى اداقتاۋعا كوپ ۋاقىت
ءارى قاجىر - قايرات جۇمسادىق . وسى ورايدا بىز ەسەلى
ەڭبەك سىڭىرگەن سول مامان - وقىمىستىلارعا شىن
جۈرەكتەن العىس ايتامىز .

هگەر وسى كىتاپتارىمىز وقىرماندارىمىزغا ازدا بولسا
ءبىلىم ، ءومىر كۈندەرىنە وزىندىك كورىك ، ءمان باغىش-
تاي السا ، توبەمىز كوككە جەتتى ، كوزدەگەن كومبەگە
ىركىلىسىسىز ىلىندىك دەر ەدىك . مۇنىڭ تورەلىگى ، ارىنە ،
وزدەرىڭىزدە .

اۆتۈر تۋرالى

ستەندال (1783 - 1842) ءوز اتى انرى . ماري بەيل ، فرانسىياداعى ءبىر ادۆوكات سەمياسىندا دۇنيەگە كەلگەن . ونىڭ بالالىق شاعى فرانسىيانىڭ بۇرجۇازىيالىق زور توڭكەرىسىنىڭ نىپالىنىدا وتكەن . سوناۋ جاس كەزىندە ول ءوزىن اتەيزمىشى جانە رادىكال پارتىياسىنىڭ ادامىمىن دەپ اشىق جاريالاعان . ستەندال كەزىندە ۇزىن ۋاقىت فرانسىيادىكى ارمىياسىندا اسكەرى مىندەت وتەگەن . 1814 - جىلى ناپولەون تاقتان قۇلاعاننان كەيىن ، ول اسكەرى ءومىرىن اقىرلاستىرىپ ، 1814 - جىلدىن 1821 - جىلعا دەيىن ادەبىي جاسامپازدىقپەن اينالىسقان . ونىڭ نەگىزگى تۋىندىلارى «رىم ، نەپول جانە فلورەنسىا» ، «ماحاببات تۋرالى» ، «ارمانس» ، «قىزىل جانە قارا» ، «بارما مو-ناستىر» قاتارلىقلار .

مازمۇنى

1		يۇلام سورەل
10		رەنار خانىم
23		كوڭىل قوسۇ
35		باق جانە بايانسىزدىق
42		قوش ، ۆىللەر
49		ءدنى ينستىتۇت
57		سەننار ءوتۇ
63		بوي كورسەتە باستاۋ
71		كەزدەيسوقتىق
79		پارىجعا كەلۇ
91		اقىماق
102		ماتىلدا بىكەش
113		ماحاببات مۇڭى
125		ەرەكشە مىندەت
137		ماحابباتتىڭ قۇدىرەتى
144		بەلدەسۇ
156		ەڭبەگى ەش بولۇ
163		سوڭغى ءسوز
175		«قىزىل جانە قاراعا» (ءتۇپ نۇسقاغا) تالداۋ

يۇلام سۈرەل

اياداي ۆيىللەر قالاسى — فەروشى — كوختە ولكەسىدە.
نىڭ بىردەن — ئىبراھىم كوركەم قالالارىنىڭ ئىبرى ەدى .
ۆيىلەرنىڭ بارلىقى تۈبەسى شاتىرشالانىپ ، دۋالى قىزىل
كەرىپشتەن جىنالىپ اعارتىلىپ ، ئىبراھىم كىشكەنتاي تاۋىدىڭ
بەتكەينە قاز — قاتار جايعاسقان . اناۋ بۇرىنقى زاماندا
سالىنىپ ، قازىر ويرانى شىققان قامالدىڭ استىنداعى
ەكى — ءۇش ءجۇز شاقىرىم شالعايدا دۋ وزەنى اعىپ
جاتىر .

قالانىڭ سولتۇستىك جاعىندا كۈلدەنەڭدەپ الپ ئىبراھىم
تاۋ جاتىر ، ول يۇرا تاۋىنىڭ ئىبراھىم سىلەمى . تاۋدان سارقىدە
راپ اققان جىلعالى وزەن ۆيىللەر قالاسىن كەسىپ ءوتىپ ،
ونان سولڭ دۋ ءدارياسىنا قۇيادى . اعىنى قاتتى وسى وزەن
تايۋ ماڭداعى ئىبراھىمىرۋ اعاش زاۋودىن ەنەرگىيەمەن قامدە
دايدى . ايتارعا بۇل وتە ئىبراھىم قاراپايىم ەنەرگاسىپ سانالعا .
نىمەن ، وسى قالا تۇرىندارى جونىنەن وتە پايدالى — اق .
قالاعا كىرە قالساڭ ”گۈرىلدەگەن“ ماشىنا داۋىسى
قۇلاعىڭدى تۇندىرىپ جىبەرە جازدايدى . بۇل ماشىنا ارنايى

شەگە وندىرەدى . ول وسى قالانىڭ باستىعىنا تاۋەلدى .
 ۆيىللەر قالاسىنىڭ قالا باستىعى رەنار مىرزا تىنىم
 تاپپايتىن ءارى كورەر كوزگە ايىنىدى ، دوکەي ادام . ونىڭ
 مىنا ايىبن كورگەندە - اق ، بارلىق ادام جالما - جان
 باس كيىمن قولنا الپ ، قۇرمەت بىلدىرەدى ، شاشى
 الدەقاشان بۇرىل تارتقان ، ۇستىنەن ءبىر پار سۇر شاپاننى
 تاستامايدى . ول ايتۇلى شاپاندوز اتىمەن كوپ وردەننىڭ
 يەگەرى ، كەڭ ماڭدايلى ، قۇس مۇرىندى ، ءبىر كورمەككە
 بەت ءپىشىنى رەتتى كەلگەن ، ا دەپ قاراعاندا كىسىنى
 باۋراعىش جان سياقتانغانىمەن ، وركوكىرەك ، بىلىمسىز -
 دىگى ، وي ءورسىنىڭ تارلىعى - اق ادامدى مەزى قىلادى .
 ونىڭ ءبار ونەرى سول — بىرەۋلەر ودان قارىز اقشا السا ،
 امالدىن تاۋىپ قايتارىپ الۋعا شەبەر ، ال ، ءوزى باسقارلاردان
 قارىز السا ، امالدىن تاۋىپ قارىز ۋاقتىن كەشكىتىرۋگە
 كەمەل .

قالا باستىعى مىنە ، وسىنداي ادام . ەستىگەن ۇزىن
 قۇلاققا قاراعاندا ، اتا مەكەنى ءاسىلى يىسپانيا ەكەن . ال ،
 ءوزىنىڭ ايتۋىنشا ، سوناۋ لۋي XIV باستاعان باعىندىرۋ
 سوعىسىنان بۇرىن ولاردىڭ اۋلەتى وسى اراعا قونىستانعان .
 1815 - جىلى قالا باستىعى سىندى التىن تاققا وتىردى .
 سودان باستاپ ول ونەركاسپشى بولۋدىڭ ابرويلى ءىس
 ەمەسىن سەزىندى .

كۈن كۈلىمدەپ تۇرغان كۈزدىڭ ءبىر كۈنى ەدى ،
 رەنار مىرزا اياۋلى ايەلەن قولتتقتاپ ، ادەلەتشىلەر داڭغىدە-
 لىنىدا قام - قايعىسىز سەيلىدەپ جۇرگەن . رەنار مىرزانىڭ
 خانىمى 30 جاستان اسقانداي كورىنگەنمەن ، ءالى سىمبات-
 تى . ونىڭ ەسىل - دەرتى كۈيەۋىنىڭ قانقىل ايتقان اڭگىدە-
 مەسىندە بولعانمەن ، ءۇش بىردەي ۇلىنىڭ قىمىل -
 قوزعالىسىنان كوز جازار ەمەس . 11 جاسقا شىققان ۇلكەن
 ۇلى قايتا - قايتا قورعان جاققا جۇگىرەدى دە ، وعان
 شىقپاقشى بولعاندا ، شەشەسى مەيىرىمدى داۋىسىمەن
 ”ادوروۋ“ دەپ شاقىرعاندا بارىپ بالا تەنتەكتىك ويىنان
 قايتادى . كەنەت رەنار خانىم باج ەتە ءتۈستى ، ونىڭ ەكىندە-
 شى ۇلى قورعاننىڭ ۇستىنە شىعپ الپ ، جۇگىرىپ
 ءجۈر ەكەن . بالا داۋىستان شوشپ جىعىلىپ تۈسەر دەپ
 شاقىرۋدان قورىقتى . اقىرىندا بالا ءوزىنىڭ باتىلدىعىنا
 ماقتانىپ كۈلدى . ول ءوڭى قاشقان شەشەسىن كورگەندە
 عانا بارىپ تامنان سەكىرىپ ءتۈستى دە ، ونىڭ جانىنا
 جەتتى . وسى كەزدە شەشەسى ونىڭ تاناۋىن كەلىستىرىپ
 وتىرىپ تارتتى .

وسى ەلەۋسىز وقىعا ەرلى - زايىپتىنىڭ ورتاسىنداى
 اڭگىمەنى بۇزىپ جىبەردى .

— مەن اعاششىنىڭ ۇلى سورەلدى جالداۋعا بەكىدىم ،
 بالالار كۈن سايىن تەنتەك بولىپ بارادى ، ونى جالداساق ،

بۇلاردى باشقارا الادى . ول ءبىر ءدىن تاراتۋشى جاس ،
 ونىمەن قوسا ايتۋلى لاتىن ءتىلىنىڭ مامانى ، بالالارىمىزدى
 تىلگە جەتەكتەيدى . سەبەبى ، پوبىمىزدىڭ ايتۋىنا قاراعاندا ،
 ونىڭ مىنەزى وتە جايلى ەكەن . مەن وعان 300 فرانك
 بەرەمىن ، ونىڭ ۇستىنە شىپەك - جەمەكپەن قامدايمىن .
 الاڭدايتىنىم ، ونىڭ احلاعى ، ول الگى اسكەري سىرتقى
 اۋرۇلار شىپاگەرىنىڭ جاقسى كورەتىن جيەنى ، ول قارت
 اسكەري شىپاگەر داڭقتى ەڭبەك توپىنىڭ مۇشەسى ، سو-
 رەل سەمياسىنا ناعاشى بولپ كەلەدى . بوناپارتتاى بارلىق
 سوعىسقا قاتناسقان ، لىبەرالىدق پارتيا مۇشەسى ، كىش-
 كەنتاي سورەلدى سول تارىيەلەپ ەر جەتكىزگەن . سويتسە-
 دە ، بۇل بالا باستان قۇدايشلىدق بىلىمىنە بەرىلىپ ، ءدىنى
 مەكتەپكە كىرىپ وقىماقشى ، قاراعاندا ، لىبەرالىدق پارتيا
 ەلەمەنتى ەمەس ، قايتا لاتىن ءتىلىنىڭ مامانى . بۇدان
 تىس ، ونى ۇسىنىس ەتكەندىڭ تااعى ءبىر پايدالى
 جەرى ، — دەپ قالا باستىعى ءسال بىركىلىپ ، بەينە سىرت-
 قى ستەر مامىلەگەرىندەي ايلەنە ءبىر قاراپ قويپ ءتىل
 قاتتى ، — ۇرەنو سەمياسى ءتورت دوڭگەلەكتى ات ارباسىنا
 اتاپ ەكى نورماندىا ارىماعىن العان ەكەن ، اسپەنسىگەندە
 جەر - كوككە سىماي كەتەدى ، دەسەدە ول سەميا مۇعال-
 مىن ۇسىنىس ەتە المادى عوي .

ەرتەسى تاڭعى ساعات 6 دا ۆيللەر قالاسىنىڭ قالا

باستىعى سورەلدىڭ تاقتاي زاۋودىنا باردى .
 ”ەگەر مەن وسى كىشكەنتاي ءىندىداردى جال-
 داماسام ، — دەپ وي جۇگىرتتى ، — وندا الگى كۈن
 ساين قۇلىق — سۇمدىق سايلاپ جۈرەتىن ۇرەنو ءسوزسىز
 جالدايدى دا ، ونان سولڭ : وي ، مينا سەميا مۇعالىمى
 مەنىڭ ۇيمە كىرىسمەن — اق مەن وعان ءدىن ۋاعىزداۋ-
 شى شاپاننى كىگىزەر ەدىم دەپ ءبىر ءبوسىپ الار ەدى“ .
 ويى ءدال وسى جەرگە كەلگەندە ، بويى 2 مەتر كەلە-
 تىن ەڭگەزەردەي ءبىر قىر ادامى قاسىنا جەتىپ كەلدى ،
 ول ءدال قارت سورەلدىڭ ءدال ءوزى ەدى . قالا باستىعى-
 نىڭ كەلگەن جۇمىسىن ەستىپ بولعاننان كەيىن ، قۋانىش
 پەن ۇرەي ونى تەڭ شىرمادى . ول بالاسى يۇلامدى ەجەلدەن
 جاقسى كورمەيتىن . ال ، ەندى قالا باستىعى 300 فرانىك
 شىعارىپ تۇرسا ، مۇنى ناعىز كوكتەن تۇسكەن بايلىق دەي
 بەر ، ونىڭ ۇستىنە تاغى تاماق پەن كىيىمنى دە قامدايدى .
 سورەل سەمياسىنىڭ تاقتاي زاۋودى سۋ جاعاسىندا
 بولاتىن ، ول زاۋودقا جاقىنداي بەرە داۋىستاپ يۇلامدى
 شاقىردى . ءۇن قايتارغان جان جوق . امالسىز ول ۇيگە
 كىردى . اسلىنىدە ، يۇلام تارتىلعان ارانىڭ قاسىندا قاراپ
 وتىرۋعا ءتىستى ەدى . ءبىراق ، ونىڭ كۈلەڭكەسى دە
 كورىنبەيدى . ەڭ سوڭىندا سورەل جەردەن ەكى مەتر دەي
 بىكتىكتەگى ارقالىققا ءمىنىپ وتىرعان ونى كوردى . بۇل

سۈمەلەكتىڭ ماشىنانى مۇقيات كۈزەتپەي ، وندا شىعپ كىتاپ وقىپ وتىرعانىن قاراشى ! ونىڭ ەڭ ءبر جەك كورەتىنى دە ءدال وسى بولاتىن . يۇلامنىڭ تۇلعاسى نازىك تە ارقى ، قاتتى قايرىم جۇمىسقا جاراماعانىمەن قويماي ، كىتاپ وقۇعا قۇمار ەدى . بۇل قىلىعى ونىڭ ءيت جىنىن قوزعايتىندى ، ويتكەنى قارت سورەل ءارپىتى تاياق دەپ بىلمەيتىن جان ەدى .

قارت سورەل ارت - ارتىنان داۋىستاپ ونى شاقىرسا دا ، يۇلام جاۋاپ قايتارغان جوق . ونىڭ بارلىق نازارى كىتاپقا اۋعان - دى . ونى بىلاي قويغاندا ، ارانىڭ گۇرىلدە- گەن داۋىسى دا قۇلاقتى تۇندىراتىن . كارلەنگەن شال ارقا- لىققا يەكەمدىلىكپەن قارەپ شىقتى دا ، كىتابىن پەرىپ قالىپ ، ونىسىن وزەنگە ءتۇسىردى . ىلە - شالا تاغى ءبر قويىپ قالىپ ەدى يۇلام دا قۇلاپ تۇسۇگە ءداس قالدى . — ءماسساغان ، جالقاۋ نەمە ! ارعا قارا دەسە ، كۈن بويى كىتاپ وقىساڭ ! وقىعڭ كەلسە تۇندە پوپپەن بەتالدى قاڭغىپ كەتكەنىڭدە كورسەڭ بولماس پا ەدى ؟

سول جۇدىرىق يۇلامنىڭ قانىن ءدىر ەتكىزدى ، باسى اينالىپ ، كوزى قاراۋىنتسا دا ، ول ءوزىنىڭ مىندەتتى ورنىنا — تاقتاي ءتىلۋ ۇيىنە كەتىپ بارادى . كوزى مول- تەڭدەپ تۇر ، ەتىنە وتكەن تاياققا ەمەس ، قايتا ءوزىنىڭ جاقسى كورەتىن كىتابىنان ايرىلىپ قالغانى ءۇشىن ءشى